

בעניין:

התנועה למען איכות השלטון בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או צרויה מידד - לוזון
ו/או נילי אבן חן ו/או דפנה קירו - כהן ו/או מיקה קונר קרטן
ו/או נידאל חיאק ו/או חי מיארה

מרחוב יפו 208 ירושלים

טל. 5000073-02 פקס. 5000076-02

המערערת

- נ ג ד -

1. עיריית תל-אביב יפו
2. ראש עיריית תל-אביב יפו, מר רון חולדאי
3. מנכ"ל עיריית תל-אביב יפו, מר מנחם לייבה
4. מועצת עיריית תל-אביב יפו

כולם על ידי עו"ד ב"כ עוזי סלמן ואחי
השירות המשפטי של עיריית תל-אביב

מרחוב אבן גבירול 69 תל-אביב

טל. 5218013-03 ; פקס 5216569-03

המשיבים

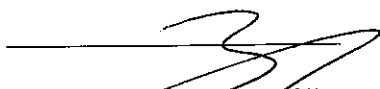
היועץ המשפטי לממשלה

באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
טל: 02-6466422; פקס: 02-6467011

בקשה לתיקון טעות הדפסה בתגובת המערערת לעמדת היועץ המשפטי

לממשלה

1. ביום 12.6.13 נשלחה לכבוד בית המשפט תגובת המערערת לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, בהתאם להחלטת בית המשפט מיום 4.6.13, אשר ביקש לקבל את עמדת המערערת עד ליום 16.6.13.
2. בטעות, בכותרת תגובת המערערת נכתב "תגובת העותרת", כך גם בסופה של העמדה צוין העותרת במקום המערערת.
3. למען הזהירות, תבקש המערערת להגיש עמדה זו בה תוקנו המנוחים כאמור.

דפנה קירו – כהן, עו"ד
ב"כ המערערת

היום, 16 ליוני 2013

בעניין:

התנועה למען איכות השלטון בישראל

ע"י ב"כ עוה"ד אליעד שרגא ו/או צרויה מידד - לוזון
ו/או נילי אבן חן ו/או דפנה קירו - כהן ו/או מיקה קונר קרטן
ו/או נידאל חיאק ו/או חי מיארה

מרחוב יפו 208 ירושלים

טל. 5000073-02 פקס. 5000076-02

המערערת

- נ ג ד -

1. עיריית תל-אביב יפו
2. ראש עיריית תל-אביב יפו, מר רון חולדאי
3. מנכ"ל עיריית תל-אביב יפו, מר מנחם לייבה
4. מועצת עיריית תל-אביב יפו

כולם על ידי עו"ד ב"כ עוזי סלמן ואח'
השירות המשפטי של עיריית תל-אביב

מרחוב אבן גבירול 69 תל-אביב

טל. 5218013-03 ; פקס 5216569-03

המשיבים**היועץ המשפטי לממשלה**

באמצעות פרקליטות המדינה, משרד המשפטים
טל: 02-6466422 ; פקס: 02-6467011

תגובת המערערת לעמדת היועץ המשפטי לממשלה

בהתאם להחלטת כבוד בית המשפט מיום 4.6.13, מתכבדת המערערת להגיב לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ועמדתה ביחס למחיקת הערעור, כדלקמן:

רקע קצר:

1. כזכור, הערעור שלפנינו, התמקד בשאלה האם יכולה רשות ציבורית, כעיריית תל אביב, להגביל זכות יסוד - היא החופש להפגין, על ידי התניית מתן האישור להפגין בכיכר העיר בתשלום הנדרש מראש והמגיע לכדי עשרות אלפי שקלים ליום, סכום הגבוה באופן ניכר מן ההוצאות הממשיות שנגרמו לעירייה.
2. תמצית טענת המערערת היא: כי נוכח מעמדה וייחודה של כיכר רבין בתל אביב (להלן: "הכיכר" או "כיכר רבין"), ככיכר העיר שאין שנייה לה; נוכח מהותה ומרכזיותה של הזכות להפגנה; ונוכח העובדה כי יש בהשתתפות התשלום מראש הנדרש על ידי עיריית תל אביב, תשלום החורג באופן ניכר מן ההוצאות הממשיות שנגרמו לה, משום הגבלה בלתי סבירה ובלתי מידתית של חופש הביטוי. בשל כך, אין מוסמכת עיריית תל

שנגרמו לה, משום הגבלה בלתי סבירה ובלתי מיידתית של חופש הביטוי. בשל כך, אין מוסמכת עיריית תל אביב לגבות תשלום עבור עריכת הפגנות למטרות ציבוריות בכיכר, ואם בכלל, אזי תשלום זה חייב להצטמצם להחזר הוצאות בפועל.

3. המשיבים בכתבי הטענות שלהם החל מבית המשפט קמא וכלה בערעור דנן – חזרו וטענו כי גביית הוצאות בגין השימוש בכיכר ראויה ואף סבירה וכי דרישת התשלום בגין השימוש בכיכר הנה לגיטימית לאור ההוצאות הכרוכות בקיום אירועים בכיכר, ובכלל כך התניית אישור העירייה לקיים אירועים בכיכר בתשלום סבירה. (ראו למשל פרקים 2 ו-2 (ב) לסיכומי התשובה של המשיבים בהליך דנן). **כן גם אם מדובר בתשלום של עשרות אלפי שקלים לקיום הפגנה בנושא ציבורי.**

4. אומנם, עוד במסגרת ההליך בבית המשפט קמא המשיבים שינו את החלטת מועצת העיר מס' 179, בה אושר פרוטוקול וועדת כספים מס' 11/99 מיום 20.10.99 (להלן: "נוהל 11/99"), שקבע תעריפים להשכרת הכיכר לעריכת עצרות ואירועים, כולל הפגנות מחאה שעמדו על - 19,000 ₪ לאירוע של עד 20,000 איש ו 45,000 ₪ לאירוע של מעל 20,000 איש (נספח ב לכתב הערעור). המשיבים קבעו נוהל חדש – 1/2007, שאמור היה לענות על הפגמים של נוהל 11/99 (להלן: "הנוהל החדש", נספח ה לכתב הערעור).

5. ברם, עיקר ההבדל בין נוהל 11/99 לנוהל החדש, התמצה בקביעת מדרוג גדול יותר של מספר משתתפים ותשלום. אך, בנוהל החדש לא היה כדי לענות על פגמי היסוד של הגבלת הזכות להפגין, ובפרט לעצם ההחלטה לגבות תשלום גבוה ומראש עבור הזכות להפגין בכיכר, שכן התעריף שנקבע בו עדיין נע בין 16,600 – 35,500 ₪ כהתנייה לאישור קיום אירוע, לא כולל שיק בטחון שהוסף. עוד יצויין, כי בהתייחס לשימוש חלקי בכיכר הרי שהתחשיב לפי נוהל "שימוש חלקי בכיכר" 6/2000 נותר על כנו, אשר קבע תעריף של בין 3,000 ₪ - 4,5000 ₪ ליום עבור שימוש חלקי בכיכר רבין. (נספח ג לכתב הערעור).

6. ביה"מ קמא – מחד, דחה את הטענה העקרונית של המערערת לפיה התניית אישור לעריכת הפגנה בכיכר בתשלום הנה הגבלה של זכות ההפגנה. מאידך, הוסיף ביה"מ קמא תנאי לעמדתו העקרונית והוא "שהעירייה תעמוד בכך שההוצאות שיידרשו יהיו ההוצאות הממשיות" (שם). תנאי זה לא התקיים במקרה הנדון, שכן, קבע ביה"מ קמא בפסקה 6 לפסק הדין כי ההוצאות הכרוכות בקיום המפגן יסתכמו בסביבות 650 ₪ ואם אכן כך הדבר לא צריך היה מראש לדרוש 10,000 ₪. כלומר, לפי פסיקת בית המשפט עצמו המשיבים דרשו מראש סכום הגבוה בצורה משמעותית. לכאורה מדובר באותם מקרים בהם על פי עמדתו העקרונית של בית המשפט יש פגיעה בחופש הביטוי.

7. בפועל קבע בית המשפט קמא – בדיוק להיפך: "אינני סבורה שיש בפני מקרה של צמצום חופש הביטוי", ואף השית על המערערת הוצאות בסך של 10,000 ₪ + מע"מ (להלן: "ההוצאות").

8. לאור זאת, ביום 31.12.2008, לפני כארבע וחצי שנים, הוגש ערעור זה במסגרתו ביקשה המערערת את התערבות בית משפט נכבד זה הן בהכרעתו העקרונית של בית משפט קמא המאשרת את זכות העירייה להגביל את הזכות לחופש הביטוי על ידי דרישת תשלום גבוה ובלתי סביר מראש, והן בהכרעתו הקונקרטית

וההחלה המוטעית של העמדה העקרונית על נסיבות המקרה הנדון.

9. בדיון שנערך ביום 19.10.10, השמיע בית המשפט הנכבד הערות שונות, והחליט לזמן את היועץ המשפטי לממשלה היות ו"השאלה המתעוררת בערעור זה מצדיקה עמדה עקרונית רחבה הנוגעת לשימוש בשטחים עירוניים למטרות הפגנה. ראוי כי שאלה זו תוכרע על פי עמדה של רשות מרכזית, לפיכך יגיש היועץ המשפטי לממשלה בתוך 90 יום עמדתו ויציע לרשויות המקומיות הסדר הולם בסוגיה הנדונה".
10. ביום 23.5.2013, לאחר 3 שנים ארוכות של דחיות חוזרות ונשנות, הוגשה עמדת היועץ המשפטי לממשלה, אבל זו, לצערנו, לא מספקת עמדה עקרונית רחבה הנוגעת לשימוש בשטחים עירוניים למטרות הפגנה, כפי שהתבקשה על ידי בית המשפט הנכבד.
11. אלא, עמדת היועץ המשפטי לממשלה, נסמכת על הנוהל העדכני שקבעה עיריית תל אביב (כאמור השלישי במספר מאז החלו ההליכים המשפטיים בעניין) הנוגע ל"שימוש במרחב הציבורי", ואשר החלק הרלבנטי שלו צורף כמש/2 לעמדתו (להלן: "הנוהל העדכני").
12. בהתייחס לנוהל העדכני, קובע היועץ המשפטי לממשלה כי "הסדר זה שמוצע כעת על ידי העירייה, ואשר לפיו תגבנה הוצאות רק מקום בו מתבקשים שירותים נוספים, בגינם נגרמות הוצאות עודפות, מקובל על היועץ המשפטי לממשלה, ולטעמנו מהווה איזון ראוי בין חופש הביטוי של המבקשים לקיים הפגנות, לבין האפשרות העומדת לעירייה לגבות תשלום בגין הוצאות עודפות הנגרמות לה, במסגרת קיום אותם אירועים". לפיכך המשיך היועץ וקבע כי "לא נדרשת לטעמנו כעת הכרעה בשאלות העולות בגדרו של הערעור, ובתוך כך בשאלות בעניין הסמכות. אנו סבורים כי בהסדר שמוצע על ידי העירייה יש כדי לייתר את הדיון בהליך זה". (סעיפים 9-10 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה).
13. ברם, משביקשה ב"כ המערערת לעמוד על טיבו של הנוהל העדכני, ובכלל כך אופן התחשיב והאם אכן יש בו כדי לרפא את הפגיעה בזכות ההפגנה כפי שבאה לידי ביטוי בנהלים הקודמים של המשיבים (נוהל 11/99 והנוהל החדש), לא הצליחה לקבל תשובות מספקות מצד ב"כ היועץ המשפטי לממשלה, אשר הודתה בכנותה כי הם לא ביקשו הבהרות לעניין אופן ופרטי יישום הנספח לנוהל והסתפקו במתווה הכללי שנקבע בו, ובעקרון הכללי שצוין בסעיף 13 לעמדת היועץ לפיו "ככל שלא קיימות דרישות נוספות או מיוחדות לשימוש סביר בשטח הכיכר, העלות בקיומו של אירוע אמורה להיות אפסית".
14. אומנם, אין ספק כי בזכות הגשת הערעור, וניהול ההליך דנן, חלו מספר שינויים מהותיים וחשובים בעמדת המשיבים, אשר באים לידי ביטוי בנוהל העדכני:
15. ראשית, בשונה ובמובחן מעמדת המשיבים כפי שבאה לידי ביטוי בנהלים הקודמים, כמו גם בעמדה שהוצגה לבית המשפט, כיום עולה מהנוהל העדכני (גם אם הדבר לא נאמר מפורשות) כי המשיבים מכירים בכך שאין לעירייה את הסמכות להתנות את עצם אישור קיום האירוע בתשלום, באשר היא אינה גורם המוסמך על פי דין ברישוי הפגנות או בעלת סמכות סינון אירועים על פי תוכנם. (ראה גם פסקה 12 לעמדת היועץ המשפטי לממשלה).

16. **שנית**, התשלום כולו (לכאורה ובכפוף להבהרות שאפרט להלן) אינו נקבע באופן אוטומטי על ידי המשיבים, אלא מותאם לצרכי המבקשים ודרישתם, ואמור לשקף באופן הרבה יותר ברור את ההוצאות הממשיות שנגרמו למשיבים, בניגוד לכפי שהיה נהוג לפני כן. כמו כן, תמחור התעריפים של הפריטים השונים, מפורט, שקוף וידוע מראש לכל דרוש. גם זאת, במובחן ובשונה מהנהלים הקודמים.

17. **שלישית**, סך העלות עצמו שנדרש, אשר על פי הנהלים הקודמים נעו בין סכום של 16,600 ₪ לסכום של 35,300 ₪ (לא כולל תוספות לאירוע ושיק בטחון) וכפונקציה של מספר המשתתפים הצפוי - כעת מגיע לסך של כ- 12,000 ₪ בלבד, לכל מספר משתתפים שהוא (לא כולל רכיבים אופציונאליים במהותם כגון תאורה דקורטיבית, פינוי רכבים, דגלים מחסומים וריקון בריכה). יצויין, כי אם רכיב השפיע (הגנה על בריכה ביולוגית) הוא אכן אופציונאלי ולא מתחייב (ראו סעיף 21 להלן) הרי שהעלות מגיעה לכ- 6000 ₪ בלבד.

18. ברם, חרף התקדמות זו ושינויים חשובים אלה, ישנם עדיין נושאים מהותיים שנותרו עמומים לגמרי בנוהל העדכני שהנו לאקונוי וקצר, ושעמדת היועץ המשפטי לממשלה כאמור, אינה מבהירה את החסרים בהקשר זה.

19. לכן, וכדי שתוכל המערערת לגבש עמדה מושכלת ביחס לשאלה המרכזית והיא האם אכן יש בנוהל העדכני כדי לתת מענה מלא וראוי לפגמים היסודיים והגבלת חופש הביטוי, העומדים במוקד הערעור דנן, אין היא יכולה להסתפק במתווה הכללי והלכאורי אלא חייבת להבין ולקבל את התייחסות המשיבים בנוגע לאופן הפעלת הנוהל העדכני לאשורו ובפרט ביחס לנספח השירותים העודפים.

20. למעשה, המערערת מבקשת להבין את השורה התחתונה - האם בסופו של יום קבוצת אזרחים מן השורה יכולה לקיים הפגנה אפקטיבית בחלקה המרכזי של כיכר רבין, ללא תשלום מראש - בכלל, ותשלום מראש הגבוה באופן ניכר מההוצאות בפועל שנגרמו לעירייה - בפרט. או בדוגמא שמענייננו - מבקשת המערערת להבין אם היתה היא מבקשת היום לערוך את אותו מיצג של כ- 25 * 30 מטרים כיסאות ריקים ועשרות משתתפים, למשך כשעתיים בצהרי היום - ללא שנדרש דבר מהעירייה או עובדיה, האם על פי הנוהל העדכני היו דורשים המשיבים תשלום ואם כן כמה?

21. לאור זאת פנתה המערערת אל ב"כ המשיבים וביקשה לקבל את התייחסותו לסוגיות הבאות:

21.1 האם על פי הנוהל העדכני, כדי לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר, ידרשו המפגינים ו/או

המערערת במקרה הנ"ל, מסיבה כלשהי (למשל נוהל אחר של העירייה הדורש זאת או כל גורם אחר לצורך העניין), לבקש מהמשיבים את מה מתוך השירותים העודפים?

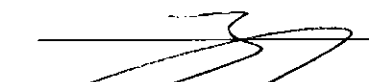
21.2 האם ניתן לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר מבלי לבקש ולשלם עבור אחד או יותר

מהפריטים הבאים - מהנדס בטיחות (510 ש"ח) ו/או מאור (1656 ₪) ו/או מאור סביבתי (2888 ₪) ו/או הנהלת בית (1200 ₪) שפ"ע - הגנה על בריכה ביולוגית (6500 ₪) ו/או ריקון הבריכה (25,000 ₪)?

21.3 האם על פי הנוהל העדכני ניתן לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר ללא תשלום כלשהו ובלבד

שלא מתבקש כל שירות נוסף מהמשיבים שלא קיים ממילא בכיכר?

- 21.4 האם התשלום נקבע ומשולם מראש או בדיעבד ובהתאם להוצאות הממשיות שנגרמו למשיבים?
- 21.5 מדוע ביחס לחלק מהרכיבים בנספח השירותים העודפים נקבע תמחור על פי מספר שעות קבוע מראש, כשממילא ברור כי כמות השעות תשתנה מאירוע לאירוע, ולכן ראוי היה שתקבע על פי השעות שהוקצו בפועל. (ראו למשל מהנדס בטיחות – 3 שעות; חשמלאי – 8 שעות; מנוף + רכב – 8 שעות; חשמל של תאורה דקורטיבית מחושב לפי 4 שעות אירוע וכך גם חישוב הפחת למנורות; הנהלת בית – 8 שעות)! יש להזכיר כי חישוב שכזה אינו עולה בקנה אחד עם העמדה העקרונית של המערערת כי אם בכלל רשאים המשיבים לגבות תשלום עבור עריכת הפגנות למטרות ציבוריות בכיכר, אזי תשלום זה חייב להצטמצם להחזר הוצאות בפועל. כך סבר אף בית המשפט קמא משקבע בסעיף 6 לפסק דינו כי "העירייה תעמוד בכך שההוצאות שיידרשו יהיו ההוצאות הממשיות".
- 21.6 האם הנוהל העדכני מחליף את הנוהל החדש- 1/2007? ומה מעמדו של נוהל 6/2000 הקובע תעריפים ביחס לשימוש חלקי בכיכר?
- העתק מכתב המערערת לב"כ המשיבים מצ"ב להודעה זו **כנספח "א"**.
22. רק מענה מלא וענייני על שאלות אלו, והבהרה ברורה ועקרונית מצד המשיבים ביחס לאופן יישום הנוהל, יוכל לתת מענה אמיתי לשאלה האם הוסרה ההגבלה על חופש ההפגנה במרחב הציבורי אם לאו, וכפועל יוצא האם המערערת שותפה לדעתו של היועץ המשפטי לממשלה אשר קבע בסעיף 16 לעמדתו **"כי הערעור השיג את מטרתו, ועל כן אין הצדקה להותירו תלוי ועומד"**.
23. כך או כך, תבקש המערערת להבהיר כי גם אם יתברר, לאחר קבלת התייחסות המשיבים, כי אכן השיג הערעור מטרתו והביא לשינוי המהותי הכולל והחשוב בעמדת המשיבים, תעמוד המערערת על ביטולו של פסק הדין קמא כמו גם פסיקת הוצאות ושכ"ט לטובת המערערת גם בראי פסיקת ההוצאות שנפסקו לחובתה בסך של 10,000 ₪ + מע"מ בפסק הדין של בית המשפט קמא.
24. לאור זאת, תבקש המערערת מבית המשפט אורכה של 10 ימים לאחר קבלת התייחסות ב"כ המשיבים לשאלות המערערת, אשר ככל שמוצא בית המשפט לנכון יקצוב לוח זמנים ברור להעברת התייחסות זו מצידם לב"כ המערערת.
25. כאמור, לכשתקבל התייחסות ב"כ המשיבים תוכל המערערת להעביר את עמדתה המלאה ביחס לעמדת היועץ המשפטי וביחס לאפשרות מחיקת הערעור כפי שהתבקשה.

דפנה קידן – כהן, עו"ד
ב"כ המערערת

היום, 12 ליוני 2013

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في اسرائيل

12 יוני 2013 ; ד' תמוז תשע"ג

לכבוד

עוזי סלמן, עו"ד

היועץ המשפטי

עיריית תל אביב

באמצעות הפקס

ח.נ.,

הנדון: ע"מ 1174/08 התנועה למען איכות השלטון בישראל נגד עיריית תל אביב ואח'

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל הריני מתכבדת לפנות אליך כדלקמן:

1. כפי שוודאי ידוע לך, ביום 23.5.13, הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בערעור שבנדון, אליו צורף הנוהל העדכני של עיריית תל אביב ביחס לשימוש במרחב הציבורי.
2. ביום 4.6.13 החליט כב' נשיא בית המשפט העליון כי על המערערת להגיש עמדתה ביחס לעמדת היועץ המשפטי לממשלה, כמו גם ביחס לאפשרות מחיקת הערעור עד ליום 16.6.13.
3. למקרא עמדת היועץ המשפטי והנוהל העדכני שצורף לו, עלו אצלנו מספר שאלות הדורשות הבהרות, אשר ב"כ היועץ המשפטי לממשלה לא יכולה היתה לספק.
4. על כן, וכדי שתוכל המערערת להתייחס באופן מלא לעמדת היועץ המשפטי לממשלה ובכלל כך לנוהל העדכני, ובפרט בנוגע לאפשרות משיכת הערעור לאור הנוהל האמור – אודה על קבלת התייחסותך לשאלות הבאות:
 - האם על פי הנוהל העדכני, כדי לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר, ידרשו המפגינים מסיבה כלשהי (למשל נוהל אחר של העירייה הדורש זאת או כל גורם אחר לצורך העניין), לבקש מהעירייה שירות כלשהו מתוך השירותים העודפים?
 - האם ניתן לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר מבלי לבקש ולשלם עבור מהנדס בטיחות (510 ש"ח) ו/או מאור (1656 ₪) ו/או מאור סביבתי (2888 ₪) ו/או הנהלת בית (1200 ₪) שפי"ע – הגנה על בריכה ביולוגית (6500 ₪) ו/או ריקון הבריכה (25,000 ₪)?
 - האם על פי הנוהל העדכני ניתן לקיים הפגנה אפקטיבית במרכז הכיכר ללא תשלום כלשהו ובלבד שהמפגינים לא מבקשים כל שירות נוסף מהמשיבים ושאינו קיים

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

ממילא בכיכר?

- האם התשלום נקבע ומשולם מראש או בהתאם להוצאות הממשיות שנגרמו לעירייה?
- מדוע ביחס לחלק מהרכיבים בנספח השירותים העודפים נקבע תמחור על פי מספר שעות קבוע מראש, כשממילא ברור כי כמות השעות תשתנה מאירוע לאירוע, ולכן ראוי היה שתקבע על פי השעות שהוקצו בפועל. (ראה למשל מהנדס בטיחות – 3 שעות; חשמלאי – 8 שעות; מנוף + רכב- 8 שעות; חשמל של תאורה דקורטיבית מחושב לפי 4 שעות אירוע וכך גם חישוב הפחת למנורות; הנהלת בית – 8 שעות)? יש להזכיר כי אף בית המשפט קמא משקבע בסעיף 6 לפסק דינו כי "העירייה תעמוד בכך שההוצאות שיידרשו יהיו ההוצאות הממשיות".
- האם הנוהל העדכני מחליף את הנוהל החדש- 1/2007? ומה מעמדו של נוהל 6/2000 הקובע תעריפים ביחס לשימוש חלקי בכיכר?
- 5. אודה על קבלת עמדתך בהקדם על מנת שנוכל להשיב במהרה לבית המשפט, ולקדם את ההליך המתנהל מעל 4 שנים.

בכבוד רב ובברכה,

דפנה קירן – כהן, עו"ד
בי"כ המוערעות